

356. 12
(497. 1)

МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА
ДРЖАВНОГ РАЧУНОВОДСТВА И БУЏЕТА

УПУСТВА

ЗА ИЗРАДУ
БУЏЕТА ДРЖАВНИХ РАСХОДА И ПРИХОДА
СА ФИНАНСИЈСКИМ ЗАКОНОМ
ЗА БУЏЕТСКУ 1930/31. ГОДИНУ

(Објављена у Службеним Новинама Бр. 132.—LV.
од 7. јуна 1929. г.).

ДРЖАВНА ШТАМПАРИЈА
КРАЉЕВИНЕ СРБА, ХРВАТА И СЛОВЕНАЦА
БЕОГРАД — 1929.

МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА
КРАЉЕВИНЕ СРБА, ХРВАТА И СЛОВЕНАЦА

Одељење Државног Рачуноводства и Буџета

Д.Р.Бр. 89.900

31. маја 1929. године
у Београду.

Да би се при саставу посебних буџета за 1930/31. годину појединих Министарстава и установа постигла потребна једнообразност, а тиме олакшао, упростио и убрзао посао на изради општег буџета државних расхода и прихода са финансијским законом за 1930/31. годину, то на основу одредаба чл. 9.—25. закона о државном рачуноводству, уредбе о техничком саставу буџета државних расхода и прихода и чл. 77. финансијског закона за 1929/30. годину прописујем следећа:

УПУСТВА

ЗА ИЗРАДУ

БУЏЕТА ДРЖАВНИХ РАСХОДА И ПРИХОДА
СА ФИНАНСИЈСКИМ ЗАКОНОМ

ЗА 1930/31. ГОДИНУ

І. Опште напомене

Чланом 290. финансијског закона за 1924/25. годину извршено је одступање од одредбе чл. 2. закона о државном рачуноводству и утврђено, да се буџетска година помера тако да почиње 1. априла једне, а завршава се 31. марта идуће године. Иста је

Imo. br.

38929

одредба важила за 1925/26., 1926/27., 1927/28., 1928/29. и 1929/30. буџетску годину. На основу тих законских прописа и буџет државних расхода и прихода за 1930/31. годину има обухватити потребне кредите и предвиђене приходе за време од 1. априла 1930. до 31. марта 1931. године.

Међутим, Министар Финансија има претходно да проучи, претресе и среди све посебне буџете и да сходно чл. 12. закона о државном рачуноводству изведе равнотежу између државних прихода и расхода, поднесе га на преглед и одобрење Председнику Министарског Савета, сходно закону о Краљевској власти и Врховној Државној Управи, и најзад изради свој експозе уз тај буџет, то у смислу одредбе чл. 9. закона о државном рачуноводству и става првог чл. 7. уредбе о техничком саставу буџета државних расхода и прихода сви посебни буџети расхода и прихода за 1930/31. годину како опште државне администрације (управе) тако и државних привредних предузећа и установа морају бити достављени Министарству Финансија — Одељењу Државног Рачуноводства и Буџета најдаље до 10. августа ове године.

Никакво прекорачење овог крајњег рока не може бити допуштено. Посебни буџети, који би били упућени доцније, неће моћи бити узети у обзир и оцену, а буџет дотичне установе за 1930/31. годину мораће у том случају бити закључен само на основу оних података, којим располаже Министарство Финансија.

Подела буџета, сходно чл. 2. и 3. уредбе о техничком саставу буџета државних расхода и прихода, на државну администрацију (управу) и на државна привредна предузећа и установе, спроведена у буџету за 1929/30. годину, има се задржати и у буџету за 1930/31. годину.

По чл. 1. уредбе државни буџет се дели на:

- а) буџет општих државних расхода и прихода, и
- б) буџет расхода и прихода државних и привредних предузећа и установа.

Суме расхода и прихода и једног и другог буџета предвиђају се и одобравају само у бруто износима.

1. Буџет општих државних расхода и прихода, по чл. 2. те уредбе, обухвата:

1) Буџет расхода опште државне администрације (управе), који сачињавају ови појединачни буџети:

- Врховне Државне Управе,
- Пензија, инвалидских потпора, расположења, издржавања, народних признања и помоћи, Државних Дугова,
- Министарства Правде,
- „ Просвете (без Државних Штампарија и Народних Позоришта),
- „ Унутрашњих Послова,
- „ Иностранних Послова,
- „ Финансија (без Управе Државних Монопола, Државних Добра: Беља и Тополовац и Фабрике Шећера на Чукарици),
- „ Војске и Морнарице,
- „ Грађевина (без Одељења за Поште и Телеграф и Поштанске Штедионице са њеним филијалама),
- „ Саобраћаја (саобраћајне управне установе),
- „ Пољопривреде (без Државне Класне Лутрије, Централне Свиларске Управе и Државних Ергела),
- „ Трговине и Индустрије (без Државне Хипотекарне Банке),
- „ за Социјалну Политику и Народног Здравља [без купалишта (бања), државних и у државној управи, државних лечилишта

и опоравилишта, и свих осталих установа ове врсте као и свих оних болница и санитетских установа, које се по особеним прописима издржавају из својих сопствених прихода и државне помоћи], и

Будетских Резервних Кредита.

2) *Буџет прихода од:*

непосредних пореза,

посредних пореза,

нето прихода државних привредних предузећа и установа, и

разних прихода, у колико ови, по својој природи, немају привредни карактер.

II. *Буџет расхода и прихода државних привредних предузећа и установа, по чл. 3. уредбе, обухвата:*

1) *Буџет расхода државних привредних предузећа и установа, који сачињавају ови појединачни буџети:*

државних штампарија,

народних позоришта,

купалишта (бања) државних и у државној управи,

државних лечилишта и опоравилишта, и свих осталих установа ове врсте као и свих оних болница и санитетских установа, које се по особеним прописима издржавају из својих сопствених прихода и државне помоћи,

Управе Државних Монопола,

Државних добара: Беља и Тополовац,

Фабрике Шећера на Чукарици,

Министарства Грађевина (Одељење за Поште и Телеграф и Поштанска Штедионица са њеним филијалама),

Министарства Саобраћаја (саобраћајна привредна предузећа),

Државне Класне Лутрије,
Централне Свиларске Управе,
Државних Ергела,
Министарства Шума и Рудника, и
Државне Хипотекарне Банке.

2) *Буџет прихода државних привредних предузећа и установа сачињавају приходи тих предузећа и установа и они се показују уз сваки посебни буџет расхода ових предузећа и установа. У овај буџет улазе такође дотације из општих државних средстава намењене за покриће пасивитета појединих државних предузећа или установа.*

И поред ове поделе државног буџета, ипак су задржати постављени принципи по одредбама чл. 14. и 18. закона о државном рачуноводству: први, да државни расходи и приходи, ма по ком основу постојали, морају сви бити обухваћени државним буџетом и показани на одређеном месту у бруто износу, и други, да се прво морају предвидети државни расходи, па онда приходи.

II. Расходи

Основни принцип који мора бити спроведен кроз буџет и који се састоји у томе, да у буџету државном мора бити изведена равнотежа између расхода и прихода, постављен је чланом 12. закона о државном рачуноводству. С тога је на првом месту од особите важности да предложени расходи и приходи како буџета општих државних расхода и прихода тако и буџета расхода и прихода државних привредних предузећа и установа мора бити реалан и оснивати се на брижљиво срећеним и контролисаним податцима. *Општа финансијска и привредна ситуација наше земље изискује, да се државни расходи сведу на задовољење минимума неопходних државних потреба у току идуће буџетске године, што је битни услов да се наше државне финансије поставе на сигурну и солидну основу и успостави нормалан*

однос између државног буџета односно фискалних државних намета и привредне моћи наше земље. У оцењивању расхода треба поступити тако, да се предлага само у колико не би било могуће да се тај расход у опште не чини, односно у колико нема изгледа да би се иста потреба доцније могла задовољити под повољнијим условима и околностима. Осим тога, висину кредита треба предлагати само у оним сумама, које су безусловно потребне, да рад државних надлештава и установа не буде доведен у питање.

Равнотежа буџета састоји се у томе, да се сви државни расходи једне буџетске године покрију приходима за ту годину. Имајући ово на уму и узимајући као законски основ за састав нашега буџета принцип равнотеже, потребно је у овом конкретном случају знати, да укупан износ државних расхода опште државне администрације (управе) за 1930/31. годину не сме прећи ни у ком случају границу садашњег државног буџета; шта више, у сваком случају мора ићи испод те границе. Следствено, у расходима мора бити спроведена разумна штедња, што одговара правилно схваћеним економским интересима земље, а да би се, пак, постигла што правилнија и згоднија расподела кредита у границама могућности њиховог општег покрића, треба тежити да се предложени кредити смање у свима случајевима где то интереси службе дозвољавају.

Према томе никакав расход не сме бити предложен само на основу тога, што је већ постојао у досадашњим буџетима. Ово нарочито важи за ванредне и нередовне расходе, који имају повремени или привремени карактер.

Предложени кредити редовни (лични или материјални) или ванредни, који не би захтевали апсолутну државну потребу биће избрисани или сведени на потребан износ, а шефови надлештава и шефови рачуноводстава дотичних установа, који су у сми-

слу чл. 9. закона о државном рачуноводству, одговорни за тачност фактичног стања, биће узети на одговор.

А. Лични расходи

У смислу чл. 23. закона о државном рачуноводству, кредити за плате имају бити унети у буџет према стварном стању броја особља и висине припадљивости у времену када се саставља. Тога ради, у овом конкретном случају, узети стање на дан 1. јула тек године. У колико би овај број према утврђеној формацији појединих установа имао бити попуњен постојећим звањима у току буџетске 1930/31. године, то таква звања обележити у загради као „места празна“. Ако се, пак, која установа, чије је уређење прописано специјалним законима, налази још у формирању или се мора проширити и разгранати, то се имају предвидети два случаја: прво, да се услед неодложне потребе тражи повећање броја службеника постојећих звања; друго, да се на основу специјалних закона морају увести нова звања, која до сада у буџету дотичне установе нису фигурирала. У првом од ових случајева треба изриком истаћи „нови службеници“, а у другом случају мора бити означено „нова звања“.

Лични расходи представљају веома тешко бreme за наше државне финансије. Тога ради, неопходно је потребно тежити да се број особља сведе на стриктни минимум за правилно и успешно вршење службе и тиме створе услови и могућности за евентуалну даљу поправку материјалног положаја државних чиновника и службеника. Како је пак данашњи број чиновника код већине државних надлештава већи него што је стварна потреба, то се редуцирање чиновника мора показати и у буџету. Ни у једном Министарству неће се дозволити, да се укупан број чиновника повећа, напротив, Ми-

нистар Финансија ће нарочиту пажњу обратити на то, да се њихов број смањи.

За ову врсту расхода, приликом састава буџета има се поступити на следећи начин:

Кредити за партију „Личне принадлежности“ садрже ове позиције и то:

- 1) *Основне и положајне плате чиновника;*
- 2) *Основне и положајне плате званичника;*
- 3) *Основне и положајне плате служитеља.*

За ове прве три позиције, имају се показати звања-разврставања дотичних службеника, назначив категорију, групу и степен основне плате одређене одговарајућим законским прописима (закон о чиновницима и осталим државним службеницима грађанског реда, закон о устројству војске и морнарице, закон о државном саобраћајном особљу и др.);

4) *Редовна станарина*, има се показати збирно за целу партију разчланивши исту у подпозицијама на: а) чиновника и б) званичника и служитеља;

5) *Дневничари* по чл. 130. закона о чиновницима и т. д. грађ. реда има се показати скупа са њиховим осигурањем по закону о осигурању радника, назначивши број и врсту дневничара, односно контрактуалних или хонорарних службеника, као и њихове понаособ одговарајуће годишње принадлежности.

Кредити за унапређења и периодске повишице морају бити показани у посебним партијама. При калкулисању висине ових кредита треба водити рачуна о одредбама закона који за дотичне чиновнике и службенике важе.

Исто тако кредити за пензионисања морају бити показани у посебним партијама, водећи строго рачуна о стварној потреби за целу буџетску годину.

Додаци у опште, показиваће се као и до сада у посебној партији за целу одговарајућу буџетску главу, и имају бити увршћивани у редовне расходе.

Од овога може бити изузетак само у случајевима када су буџети појединих установа састављени као посебне целине.

Кредити за додатке на скуппоћу — лични имају бити израчунати најсавесније према, у буџету унетом, броју и врсти службеника, месном разреду скуппоће и њиховој садашњој висини с обзиром на решење Министарског Савета ДРБр. 99000/26., које је озакоњено чл. 307. под 1) финансијског закона за 1927/28. годину.

За породичне додатке на скуппоћу треба узети збир основних законских додатака на децу и породичних додатака на скуппоћу у ужем смислу речи, као што је учињено и у одлуци Министарског Савета ДРБр. 42300. од 17. априла 1924. године (види члан 8. те одлуке).

Ови кредити — додаци морају бити рапшчлањени у потпозицијама на кредити:

а) Додаци на скуппоћу

Чиновника, лични

породични

Званичника и служитеља, лични

породични

б) Специјални додаци, где такви постоје, као на пр. додаци у јужним крајевима, судијски додаци и т. д.

Кредити за евентуалне хонораре и награде имају се показати у посебној партији личних расхода, назначивши члан законске одредбе по којој се односни хонорар или награда додељује.

Помоћи, потпоре, стипендије, благодејања, разне субвенције и томе слични расходи, који се не оснивају на прецизним законским или уговорним обавезама државе, морају бити предмет нарочите штедње и сведени на најниже износе. У колико би Ми-

нистарство Финансија нашло да предложени расходи ове врсте нису довољно оправдани и образложени, оно ће их изоставити из буџета. Министарство Просвете и Министарство Војске и Морнарице, а евентуално и друга Министарства, која имају државне стипендисте на страни, приложиће уз овај буџет поименични списак државних стипендиста на страни са означањем предмета њихових студија, рока студирања и величине стипендије.

Б. Материјални расходи

Материјални расходи имају се уносити само у висини стварно и штедљиво одмерених потреба. Набавке се имају ограничити једино на оно што је најнежније и без чега се у опште не може бити. Кредити за потрошни канцеларијски материјал имају се предвиђати у најпотребнијим сумама. Кредити за набавке инвентарског материјала, нарочито намењата, неће се никако предлагати, осим случаја изузетне и преке потребе, нарочито за буџете, привредних предузећа и установа. Кредите за службена путовања и премештаје такође треба предвидети и предлагати у најмањој могућој мери.

Висина кредита за редовне материјалне расходе мора бити израчуната најбрижљивије, водећи строго рачуна о садашњим ценама појединих артикала и услуга на тржишту, а тако исто и досадашњем кретању цена, тако да се предложе кредити који ће по највећој вероватноћи бити стриктно довољни за покриће одговарајућих потреба. У посебном експозеу уз дотични буџет мора бити показан и начин калкулације, којим се потврђује тачност предложених предрачуна. Министарство Војске и Морнарице, поред оваквог прорачуна поднеће и податке о приносима са њива, ливада, бантованџиница и т. д., које обрађују поједине војне команде за своје потребе, као и податке о стоци (ситној и крупној), која

служи истом циљу. У исто време оно ће извршити и поднети прорачун укупног олакшања буџета расхода, који се овим путем постизава.

У буџетима расхода опште државне администрације (управе) као и државних привредних предузећа никакви инвестициони кредити за државне грађевине неће бити примљени нити их треба предлагати.

За исплату анuitета по државним дуговима има се у тексту означити и показати: када је дуг постао, колики је био првобитни дуг, колико је до сада исплаћено, колико још остаје, и за које време се има потпуно исплатити.

У буџетима државних болница, школа и других установа, у којима чиновници и службеници имају права на принадлежности у натури, морају се кредити за давање тих принадлежности одвојено у посебним буџетским позицијама предвидети и предложити, као што је то изведено и у садашњем буџету.

Кредити за учешће државе на конгресима, конференцијама, свечаностима и томе слично, како у земљи тако и у иностранству, у изванредним случајевима, предвиђаће се само у буџету Врховне Државне Управе у колико по природи својој не би морали ући у састав буџета Министарства Иностранних Послова.

У буџет треба уносити и кредити за транспортне трошкове за материјал, који се добија на име репарација. У колико би ови трошкови и даље имали да падају на терет репарационог фонда, кредити ће из буџета бити изостављени од стране Министра Финансија.

За нове установе не могу се предлагати кредити ако њихово оснивање није предвиђено постојећим законима.

Кредити за исплату разлике на курсу имају се уносити у редовне расходе као и сада; они морају

бити прецизно рашчлањени на кредите за разлику на курсу за личне расходе и исте кредите за материјалне расходе и као такви показани у посебним партијама на одговарајућем месту.

Вишак расхода над приходима појединих државних привредних предузећа и установа, за чије покриће служе дотације, сходно ставу другом чл. 5. уредбе, показиваће се као расход у буџету општих државних расхода, у разделу оног Министарства под којим се дотична установа налази, а као приход у буџету прихода оне установе у корист које је дотација одобрена.

У техничком погледу буџети опште државне администрације (управе) за 1930/31. годину имају се подударити са садашњим буџетом. Исто тако, буџети расхода и прихода државних привредних предузећа и установа, у техничком погледу за личне и материјалне расходе као и приходе, имају се такође подударити са садашњим буџетом назначивши и садањи редни број партије и показати као независни прилози (анекси) уз буџете оних Министарства, под којима се та предузећа или установе налазе. Према томе, имају се прво потпуно изложити сви расходи па онда сви приходи, а на крају извести рекапитулација.

Осим тога, треба строго водити рачуна о извршеним или предстојећим променама у организацији државне управе, тако да и буџетом буде представљено стварно стање управне државне организације.

У смислу члана 19. закона о државном рачуноводству, у буџету поред кредита и предвиђених прихода за 1930/31. годину, имају се у посебним колонама показати ради упоређења:

а) суме одобрених расхода и прихода за 1929/30. годину;

б) суме извршених (ангажованих) расхода и остварених прихода за 1928/29. годину.

Како буџет треба да изражава верну слику целокупног државног живота и потреба за дотичну годину, то је неопходно потребно да на првом месту у буџету не буде никаквих празнина и да с друге стране предложени кредити буду фиксирани у износима, који управо одговарају односним потребама. При том треба имати на уму да је прекорачење буџетом одобрених кредита и трошење сума без одобрених кредита законом забрањено и да повлачи материјалну и кривичну одговорност наредбодаваца и рачунопологача.

Услед овога, а водећи нарочито рачуна о мотивима садржаним у одељку I. „Опште напомене” ових упуштава, треба на сваки начин избегавати, да се после закључених посебних буџета накнадно достављају Министарству Финансија нови, појединачни захтеви за попуњавање или мењање тих буџета. Свака тако предложена измена повлачи за собом велике техничке тешкоће, изазива поремећај у послу и у знатној мери отежава и кочи посао око израде буџета државних расхода и прихода, то Министар Финансија принципијелно неће узимати у обзир никакав накнадни предлог. Осим тога наглашује се, да се неће примити одговорност за околност ако такав предлог не буде унет у буџет за то што га је одбио услед неблаговременог подношења.

Број		РАСХОДИ	Буџет за 1930/31. годину			
Партије	Позиц.		Износ позиција		Износ партија	
			Динара	п.	Динара	п.
		ГЛАВА I.. МИНИСТАРСТВО				
		Редовни расходи				
1....		А. Лични расходи				
		Личне припадљености:				
	1	Основне и положајне плате чиновника				
		Административно Одељење				
		Начелник I/III	36.000	—		
	5	инспектора: 3-I/IV-7 и 2-I/V-5 (1 место празно)	100.800	—		
	2	секретара: 1-I V-8 и 1-I V-5	38.400	—		
	2	писара: 1-I, VIII-3 и 1-I, VIII-2	18.480	—	193.680	—
	2	Основне и положајне плате званичника				
	28	званичника: 17-II-1, 8-III-2 (2 места празна) и 3-III-3	97.500	—		
	3	Основне и положајне плате служитеља				
	18	служитеља: 1-I-10, 1-I-7, 9-II-2 (1 место празно) и 7-II-1 (2 места празна)	61.161	—		
	4	Редовна станарина				
		а) Чиновника	30.000	—		
		б) Званичника и служитеља	20.000	—	50.000	—
	5	Дневничари по чл. 130. зак. о чин. грађ. реда (укупне припадљености са осигурањем) 10 дневничара (или хонорарних или контрактуалних службеника)	19.800	—	422.141	—
		За пренос			422.141	—

Број		РАСХОДИ	Буџет за 1930/31. годину			
Партије	Позиц.		Износ позиција		Износ партија	
			Динара	п.	Динара	п.
		Пренето . . .			422.141	—
1....		Унапређења и периодске повишице:				
		Унапређења из групе у групу и периодске повишице из степенa у степен			40.000	—
1....		На пензионисање особља . .			60.000	—
1....		Додаци:				
		а) Додаци на скупоту				
		Чиновника, лични . 80.000.—				
		породични . 60.000.—				
		Званич. и служитеља,				
		лични 60.000.—				
		породични 40.000.—				
		б) Специјални додаци (н.пр. у јужним кра- јевима или судијски додаци и т. д.) . . 60.000.—			300.000	—
1....		Хонорари и награде:				
		(за израду законских пројекта- та, специјалних реферата; члановима стручних анкета и т. д. — цитирати на име чега и рашчланити по позици- јама према врсти хонорара односно награде)			10 000	—
1....		Стипендије, благодјеља и шо- ме слично			10.000	—
		Б. Материјални расходи				
1....		Пушени, подвозни и селидбени трошкови:				
		Путни, подвозни и селидбени трошкови активних државних службеника, као и службе- ника пензионисаних по навр-				
		За пренос			842.141	—

Број		РАСХОДИ	Буџет за 1930/31. годину			
Партије	Позиц.		Износ позиција		Износ партија	
			Динара	п.	Динара	п.
1....		Пренето . . .			842.141	—
		шетку пуних година службе по чл. 45. закона о чиновни- цима грађанског реда . . .			50.000	—
		Управни трошкови:				
1		Канцеларијски и манипулативни трошкови				
		Опште канцеларијске потребе	50.000	—		
		Набавка новог и о- правка старог кан- целар. намештаја . .	10.000	—		
		Набавка струч. књи- га, листова, часопи- са и т. д. за библио- теку, као и прет- плата на домаће и стране листове . .	2.000	—		
		Набавка, штампање и повез разних књига, образаца, формула- ра и т. д.	10.000	—		
		Претплата на „Служ- бене Новине“ . . .	500	—		
		Поштанско-телеграф- ски и телефонски трошкови	10.000	—		
		Вода, водоводне и кан- ализационе таксе	1.500	—		
		Чишћење димњака, ну- жника, изношење ђу- брета и друге ситне потребе око овог	5.000	—		
		Ситне оправке зграда (малање, кречење,				
		За пренос			892.141	—

Број		РАСХОДИ	Буџет за 1930/31. годину.			
Партије	Позиц.		Износ позиција		Износ партија	
			Динара	п.	Динара	п.
		Пренето . . .			892.141	—
		оправка врата, про- зора, брава, кључе- ва и т. д.)	10.000.—			
		Разни ситни непред- виђени издаци	2.000.—	101 000	—	
	2	Кирије	49.000	—		
	3	Осигурање зграда и намештаја против пожара	10.000	—		
	4	Огрев (са преносом и сечом)	30.000	—		
	5	Осветлење	15.000	—		
	6	Кредитована возарина	10.000	—		
I....		и. т. д.			215.000	—
		Свега (гл. I...., парт. 1...-1...)			1.107.141	—

III. Приходи

Према одредби чл. 14. закона о државном ра-
чуноводству, *како расходи тако и сви приходи, ма
по ком основу постојали, морају бити унесени у
буџет.*

Приликом калкулисања вероватне висине при-
хода треба у првом реду водити рачуна о чл. 10.
закона о државном рачуноводству с том напоме-
ном, да при садашњим приликама има места при-
државати се специјално одредбе става другог и
трећег тога члана. На основу тога, као опште пра-
вило има да послужи, да за основ за калкулацију
вероватне висине појединих прихода у 1930/31. год.
треба узети постигнуте резултате у буџетској

1928/29. години и тако добивене цифре кориговати, у колико је то могуће, на основу законских или других узрока, који су од утицаја на њихово кретање. Систем срачунавања, изузев само оних прихода чија је висина одређена уговором, мора бити тачно показан, документован и објашњен.

Суме прихода уносиће се у буџет само у целим динарима и то у бруто износима (чл. 18. закона о државном рачуноводству и чл. 1. уредбе). Другим речима, приходи се показују у висини примања без икаквих одбитака трошкова око прибирања, режије и т. д. Сви издаци, који стоје у вези са прикупљањем прихода, показују се као кредити у буџету расхода.

У буџет прихода државних привредних предузећа и установа уносе се, по чл. 3. уредбе, приходи тих предузећа и установа. Исто тако, у овај се буџет уносе и дотације из општих државних средстава намењене за покриће пасивитета појединих државних предузећа и установа.

Вишак прихода над расходима државних привредних предузећа и установа, сходно ставу I. чл. 5. уредбе, показује се у укупној суми у буџету општих државних прихода.

IV. Финансијски закон

Чланом 44. закона о државном рачуноводству одређено је какве одредбе има да садржи финансијски закон. По својој природи овај закон, као саставни део државног буџета, треба да се ограничи само на то да се њиме ближе регулише извршење буџета у смислу и духу закона о државном рачуноводству.

Упозоравам, приликом састава одредаба предлога финансијског закона, да ћу се стриктно држати чл. 44. закона о државном рачуноводству и да нећу примити никакав предлог ни амандман, чија садр-

жина треба да буде предмет доношења нарочитог закона или измена и допуна постојећих законских прописа.

V. Потребни подаци уз буџет

Сходно чл. 11. закона о државном рачуноводству и ставу II. чл. 7. уредбе, сви Министри дужни су дати један општи експозе с писменим објашњењем о свакој повећаној суми расхода.

Тога ради сваки буџет мора бити допуњен:

1. *Општим експозе-ом*, којим мора бити прегледно обухваћен цео буџет дотичног Министарства; овај мора бити допуњен посебним експозе-ом за сваку ширу групу расхода или прихода, која представља засебну, логичну целину, као на пр.: фабрике свиле, средња техничка настава, ниже пољопривредне школе, првостепенни судови, државни рудници, поморско бродарство, поште, телеграф, телефон и т. д.

Општи експозе мора да обухвати све главе дотичног ресора, предузећа или установе односно струке. Он садржи општи преглед потреба и прихода те струке, како су предвиђене у буџету за 1930/31. годину. У њему се износе основни моменти политике дотичног ресора, предузећа или установе и у крупним потезима излажу и коментаришу предлози са финансијског, економског, управног и стручног гледишта; у њему се износи концизан историјат и услови већ постигнутих резултата, из кога би се видела еволуција дотичне струке. Услед тога у њему мора бити дато места широком упоређењу буџета за 1930/31. годину са ранијим буџетима, а специјално са буџетом за 1929/30. годину. За поједина државна привредна предузећа и установе треба јасно показати рентабилитет, изнети систем калкулације којим је показани рентабилитет израчунат, објаснити и нарочито истаћи моменте

који су од утицаја на повећање или смањење продукције, режијских трошкова, општу активност или пасивност предузећа.

2. *Посебним експозе-ом* за поједине гране службе мораће стручније и детаљније да изнесу стање дотичне гране; они морају бити допуњени детаљним исказима, из којих би се прегледно и јасно могло видети кретање расхода и прихода и поред тога ценити умесност и прецизност предложених кредита.

Изради ових експозе-а треба посветити нарочиту нажњу, имајући у виду да је материјал, који они садрже, по најчешће од пресудног значаја за коначно фиксирање износа кредита. Наглашује се да су у ранијим предлозима експозе-и често недоштајали или пак били веома површни и недовољни, а у извесним случајевима нису могли пружити ни најповршнију слику правог стања ствари. Оваква небрижљивост недозвољена је и од велике је штете по сам посао. *Најзад, израда ових експозе-а, који иду као прилози уз појединачне буџете, јесте законска обавеза, која је у категоричкој форми нормирана законом о државном рачуноводству.*

Експозе, дакле, мора обухватити сва потребна објашњења буџета. Само кратка објашњења, формулисана као примедбе (на пр. позивање на поједине законске одредбе, наредбе и решења; назначење цена и количине материјала и томе слично) могу бити садржана у колони примедба обрасца број 2.

3. *Детаљним исказима и објашњењима расхода појединих партија и позиција.*

4. *Уз буџет морају бити приложени такође и спискови свију државних чиновника и службеника свих категорија и група, као и контрактуралних и хонорарних службеника и дневничара, израђени према буџетским главама, партијама и позицијама. Ови спискови треба да садрже: колону, у*

којој ће се означити редни број; колону, у којој ће се назначити презиме, почетно слово очевог имена и име; колону, у којој ће се назначити место службовања и разред скупове; колону, у којој ће се назначити звање; колону, у којој ће се показати разврставање; колону, која ће садржати број чланова породице који имају право на породични додатак на скупову; и колону, која ће садржати укупно примање дотичног службеника. Поред тога, показати збир ове, последње колоне по главама, која има одговарати збиру партија личних припадљивости и додатака на скупову односне главе. Испод овог збира назначити укупан износ, који се односи на евентуална празна места, нове службенике и нова звања, чија места нису попуњена до дана састава буџета. Спискови ће још садржавати рекапитулативни преглед особља према приложеном обрасцу бр. 7. израђен понаособ за сваку буџетску главу, а шефови рачуноводстава при Министарствима на основу овако појединачно израђених прегледа, имају израдити по један општи рекапитулативни преглед особља за цео ресор дотичног Министарства.

5. *Евентуално и другим прилозима, о којима је реч у овим упутствима или које дотични ресор нађе сам за потребно да поднесе да би боље образложио потребу кредита или кретање прихода.*

Буџети расхода и прихода морају бити израђени према обрасцу бр. 2., који свако Министарство има на терет својих кредита набавити, пошто им се од стране Министарства Финансија неће слати.

Министар Финансија,

Д-р С. Шверљуга с. р.

Im. Br.
3 8929

Обрзац Бр. 2.

[illegible]

Напомене:

1. У последњој колони унети цифре по партијама за расходе, а за приходе и по позицијама. Ако су расходи, реч „примљено“ преући; ако су приходи, реч „утрошено (ангажовано)“ превући. (Види чл 19. закона о државном рачуноводству и упуства за састав државног буџета за 1930/31 год.);
2. У претпоследњој колони унети цифре по партијама са ознакама + или —.

РЕКАПИТУЛАТИВНИ ПРЕГЛЕД ОСОБЉА

Према буџету за 1930/31. г.

Образец Бр. 7

Надлештво

[illegible]

Напомена: У посебним квадратима означити цифром број службеника по групама и степенима осн. платне У колони "Свега" извести збир по степенима, а у колони "Укупно" извести збир по групама. У колони "Примедба" назначити број дневничара, одн. хонорара, или контрактуал. службеника. У колони "Примедба" назначити број дневничара, одн. хонорара, или контрактуал. службеника.